

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠI-60/08-R14

Název školy: **Základní škola, Opava, Havlíčkova 1,
příspěvková organizace**

Adresa: Havlíčkova 1/520, 746 01 Opava

Identifikátor: 600 171 876

IČ: 47 813 482

Místo inspekce: Základní škola, Opava, Havlíčkova 1/520

Termín inspekce: 12. – 14. únor 2008

Předmět inspekční činnosti:

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v základní škole (ZŠ).

Cíle inspekční činnosti:

- Zhodnotit, zda škola má předpoklady pro naplňování školního vzdělávacího programu a učebních dokumentů.
- Zhodnotit, zda vzdělávání je realizováno v souladu se školním vzdělávacím programem školy a podporuje rozvoj žáků.
- Zhodnotit výsledky dosahované školou ve vzdělávání.

Inspekční zjištění:

I. Základní údaje

Základní škola, Opava, Havlíčkova 1 (škola) je příspěvková organizace Moravskoslezského kraje. Sdružuje základní školu, školní družinu, školní jídelnu, speciální pedagogické centrum a internát. Vzdělávání je zaměřeno na komplexní péči o žáky se zdravotním postižením. Škola realizuje výuku v prvním a šestém ročníku podle svého školního vzdělávacího programu „Cesta do života“, v ostatních ročnících podle vzdělávacího programu Základní škola pro zrakově postižené.

Ve školním roce 2007/2008 ji ve třinácti třídách navštěvuje 113 žáků. Kapacita školy je 120 žáků.

Škola splňuje podmínky pro zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Ve škole není instalován a provozován kamerový systém se záznamovým zařízením.

II. Ekonomické údaje

Ekonomická situace školy a výše finančních prostředků z dotace státního rozpočtu na platy a přímé (neinvestiční) výdaje na vzdělávání v posledních třech letech mírně roste a umožňuje tak škole zabezpečit realizaci vzdělávacích programů v plném rozsahu.

III. Hodnocení školy

Školní vzdělávací program

Školní vzdělávací program „Cesta do života“ (ŠVP) je zpracován podle požadavků školského zákona a Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Průřezová témata jsou příkladně zapracována do jednotlivých ročníků a konkrétních předmětů. ŠVP dostatečně zohledňuje reálné podmínky a možnosti školy. Organizace vzdělávání, metody a formy výuky umožňují realizovat ŠVP. Na jeho přípravě se z počátku podílela jedna koordinátorka. Do další tvorby se postupně zapojili ostatní učitelé. K ŠVP mají přístup všichni zaměstnanci školy, celý materiál je k dispozici na veřejném místě ve škole. Se ŠVP se na svém jednání seznámila školská rada. Škola dodržuje systém dostupnosti, přijímá žáky během roku na diagnostické pobyty nebo je v nutných případech vřazuje ihned. Její vnitřní členění umožňuje vzdělávání zrakově postiženým (slabozrakým, se zbytky zraku, nevidomým) a žákům s vadami řeči (všem typům postižení). Žáci s kombinovaným postižením se vyučují podle individuálních vzdělávacích plánů zohledňujících jejich potřeby.

Ředitel školy a řízení pedagogického procesu

Koncepce je jasná a srozumitelná, stanovuje jednotlivé oblasti a priority ke zlepšení průběhu a výsledků vzdělávání i naplňování ŠVP. Jednotlivé cíle jsou reálné a škola je postupně zavádí do praxe. Vedení školy pravidelně analyzuje koncepční dokumenty, hodnotí dosažený stav a zajišťuje zpětnou vazbu při uskutečňování stanovených cílů. Konkrétní cíle vzdělávání navazují na dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky a Moravskoslezského kraje. Škola pravidelně informuje rodiče i širokou veřejnost o svých záměrech. Oblast řízení je svým rozsahem, způsobem uplatňování a předáváním zkušeností příkladem dobré praxe.

Vlastní hodnocení a vnitřní kontrolní systém

Vlastní hodnocení školy je zpracováno v souladu s cíli, které si škola stanovila ve svých dokumentech, a školním vzdělávacím programem. Obsahuje všechny hlavní oblasti vymezené ustanoveními právního předpisu. Při zjišťování školního prostředí se škola zúčastnila projektu Ostravské univerzity – Barvy života. Škola využívá dílčích výstupů hodnocení ke zvyšování kvality vzdělávání. Systém vnitřní kontroly je účinný, přijatá opatření přispívají ke zlepšení stávajícího stavu.

Personální podmínky

Stabilní pedagogický sbor základní školy tvoří osmnáct pedagogických pracovníků. Dva nejsou plně odborně kvalifikováni. Výchovná poradkyně absolvovala požadované kvalifikační studium, metodička prevence v současné době absoluuje kurz pro školní metodiky na vysoké škole. Složení pedagogického sboru umožňuje splnit cíle vzdělávání. Ve školním vzdělávacím programu jsou stanoveny podmínky pro vzdělávání zejména hudebně nadaných žáků. Vedení školy vytváří vhodné podmínky pro stabilizaci zaměstnanců školy. Zajišťuje účinnou podporu začínajícím i nekvalifikovaným učitelům,

podporuje jejich profesní růst. Sestavuje plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), který pravidelně vyhodnocuje. Učitelé jsou motivováni ke zvyšování, doplňování a rozšiřování své kvalifikace v souvislosti se zaváděním školního vzdělávacího programu a vysokými nároky na péči o žáky a individuální charakter vzdělávání. Podstatu DVPP tvoří rozšiřování kvalifikace ve speciálně pedagogických odbornostech (prostorová orientace a samostatný pohyb, práce s optikonem a náročnými kompenzačními pomůckami, specifika osobnosti zrakově postižených, zraková stimulace, práce se speciálním softwarem, využití kompenzačních pomůcek na zpracování informací na bázi informačních a komunikačních technologií (ICT) v běžných předmětech, terapeutické techniky a práce s dětmi, řečová výchova, logopedická intervence, arteterapie a další). Učitelé jsou členy asociace logopedů a tyflopédů. Ostatní zaměstnanci spoluvytváří vhodné podmínky pro práci učitelů a žáků. Personální oblast (rozsah proškolení zaměstnanců) je příkladem dobré praxe.

Bezpečné prostředí pro vzdělávání

Škola podporuje všestranný rozvoj osobnosti žáků. Zásady bezpečnosti a hygieny jsou zakotveny ve školním řádu, ve vnitřních řádech odborných učeben, tělocvičny i areálu školy. Žáci byli prokazatelně poučeni o možném ohrožení zdraví při všech vzdělávacích a zájmových činnostech i při mimořádných mimoškolních akcích. Ochrana žáků před úrazy je zajištěna dozorem ve všech prostorách školy i při akcích mimo školu. Jsou vytvořeny bezpečné podmínky pro realizaci pohybových aktivit, při výuce tělesné výchovy i v době přestávky. Škola zajišťuje žákům vhodný stravovací a pitný režim, vytváří jim funkční strukturu pracovního i odpočinkového režimu. Prostředí učeben, ostatních prostor školy i venkovního areálu odpovídá zásadám zdravého a bezpečného vývoje žáků. Učebny školy jsou účelně vybaveny potřebnou didaktickou technikou, esteticky vyzdobeny, vzdušné, s moderním osvětlením. Zpracovaný minimální preventivní program umožňuje předcházet vzniku sociálně patologických jevů a šikaně. Zohledňuje podmínky školy, obsahuje reálné cíle, formy a metody jejich realizace. Obsahuje aktivity pro cílové skupiny žáků, analýzu současného stavu, plánované aktivity, metody práce i případná rizika. Školní metodická prevence koordinuje práci ostatních pedagogických pracovníků, účastní se seminářů a akcí s touto tematikou. Prevenci v oblasti šikany a záškoláctví škola provádí zejména formou komunikace vyučujících se žáky, okamžitým řešením vzniklých problémů s rodiči, bohatou nabídkou volnočasových aktivit a spoluprací s institucemi zabývajícími se touto problematikou. Škola analyzuje sociální, zdravotní a bezpečnostní rizika. Tuto oblast zapracovala do svých koncepčních dokumentů a témata k prevenci zařadila do učiva některých vyučovacích předmětů. Účinnost přijímaných opatření k minimalizaci rizik dokumentuje stagnace počtu úrazů žáků během posledních tří let.

Přijímání ke vzdělání

Škola informuje rodiče o své vzdělávací nabídce např. na webových stránkách, v tisku a při příležitosti Dne otevřených dveří. Informace o školním vzdělávacím programu a speciální péči jsou poskytovány jak základním školám ve spádové oblasti, tak mateřským školám, s nimiž v konkrétních případech škola spolupracuje při přípravě přijímacího řízení.

Přijímací řízení ke vzdělávání probíhá podle právních předpisů a u každého dítěte je podloženo odbornou dokumentací. Pro školní rok 2007/2008 bylo zapsáno 22 dětí, třem z nich byl na základě žádosti rodičů povolen odklad školní docházky o jeden rok. Učitelé prostřednictvím individuální péče žákům pomáhají zvládat rozdíly v učivu při přechodu ze ZŠ s jiným vzdělávacím programem.

Přínos partnerství pro rozhodování vedení školy

Škola velmi úzce spolupracuje s rodiči žáků z občanského sdružení TANDEM. Rodiče pro děti organizují řadu volnočasových aktivit (kulturních a sportovních), kterých se sami účastní a propagací své činnosti významně školu prezentují u veřejnosti i sponzorů. Mezi další partnery, se kterými má škola úzký vztah, patří sdružení ADRA, Svaz zrakově postižených sportovců, Charitní domov pro zrakově postižené ve Vlastovičkách, Svaz pro tělesně postižené, pěvecký sbor Křížovský, Organizace slabozrakých a nevidomých, SPC Srdce při ZŠ Opava, Slezského odboje, Úřad práce v Opavě, Masarykova střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola, Opava a jiné. Škola spolupracuje s dalšími specializovanými školami pro zrakově postižené v celé České republice. Dlouhou tradici má mezinárodní spolupráce s partnerskou školou v Levoči. Školská rada plní povinnosti vyplývající ze zákona. Spolupráce s občanským sdružením TANDEM je příkladem dobré praxe.

Vnitřní prostředí školy

Vnitřní prostředí školy se pozitivně projevuje na výsledcích vzdělávání. Daří se vytvářet příznivé sociální i pracovní klima. Kompetence žáků rozvíjejí učitelé ve vyučovacích hodinách všech vzdělávacích předmětů. Respektování osobnosti žáků a jejich potřeb, jejich cílené vedení k otevřené komunikaci se odráží v sounáležitosti žáků se školou.

Podmínky výuky a jejich využití

Materiální podmínky školy umožňují výuku podle vzdělávacího programu Základní škola i podle vlastního školního vzdělávacího programu. Prostory školy se vyznačují funkčností respektující speciální potřeby žáků (madla po stěnách a orientační dlaždice na podlahách chodeb, dokumenty školy zveřejněné v Braillově písmu) i velmi dobrou estetickou úroveň. Speciální učebny jsou zařízeny s ohledem na dané účely, jsou útulné a připomínají spíše domácí prostředí. Škola není bezbariérová, volný pohyb imobilních žáků je umožňován pomocí schodolezu. V areálu školy se nachází atrium, které je podle počasí využíváno pro regenerační a relaxační fázi výchovně vzdělávacího procesu.

Všechny třídy na prvním i druhém stupni školy jsou podle druhu postižení vybaveny speciálními pomůckami (speciální osvětlení pro dosažení zrakové hygieny, televizní lupy, elektronické zápisníky, Pichtovy psací stroje, učebnice v Braillově písmu, asociační testy, programy na nápravu řečových vad, pomocné tabulky a texty). V učebnách vybavených ICT je 17 osobních počítačů, laserová tiskárna, scanner, speciální hardware i software pro zdravotně postižené, vady řeči a vývojové poruchy učení. Využívání prostředků ICT ve výuce je funkční, běžně se využívají při výuce anglického jazyka, dějepisu, zeměpisu a dalších. Jedna z multimediálních učeben je vybavena interaktivní tabulí, učitelé účelně využívají dva dataprojektory.

Přístup k internetu jak pro učitele, tak pro žáky je zajištěn. Hospitace ve vyučovacích hodinách v 1. a 6. ročníku prokázaly efektivní využívání učebnic a dalších učebních pomůcek, účelně byla využita speciální didaktická technika. Vedení školy při modernizaci materiálního vybavení vychází z podnětů vyučujících a hledá další zdroje ke zlepšení podmínek vzdělávání.

Hodnocení žáků

Pravidla hodnocení výsledků vzdělávání jsou formulována ve školním a klasifikačním řádu. Kromě klasifikace je zejména u žáků prvního stupně využíváno slovní hodnocení, případně kombinace obou. Vyučující respektují doporučení z psychologických vyšetření

žáků a volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů k hodnocení. Průběžné hodnocení, které klade důraz na pozitivní složky výkonu, má výrazně motivační charakter. Žáci i jejich zákonní zástupci jsou o pravidlech hodnocení informováni.

Účelnost a účinnost podpory žáků se speciálními zdravotními potřebami

Škola má vytvořen komplexní systém péče o své žáky, jimiž jsou děti slabozraké, se zbytky zraku, nevidomé a děti s vadami řeči. Kromě těchto žáků škola vzdělává také děti s kombinovaným postižením včetně tělesného a mentálního a vytváří podmínky pro jejich speciální vzdělávací potřeby. Takových žáků se ve škole letos vzdělává šestnáct. Jsou integrováni do běžných tříd se sníženým počtem žáků a vyučování podle individuálních vzdělávacích plánů. Mohou také využívat pomoci asistenta pedagoga.

Žáci se zrakovým postižením mají speciální tyflopédickou péči (speciální grafomotorické cviky, výuku Braillova písma, manipulaci s optickými pomůckami, výuku prostorové orientace a samostatného pohybu, sebeobsahu). Pro žáky s vadami řeči je určena individuální logopedická péče, výuka pohybové a komunikační dovednosti, řečová výchova, „zdravá flétna“. Potřební žáci navštěvují výuku nápravy vývojových poruch učení (dyslexie, dyskalkulie, dysortografie). Žáci s hudebním nadáním se mohou individuálně vzdělávat ve hře na hudební nástroj a hudební nauce. Od pátého ročníku se žáci vyučují předmětu psaní na počítači.

Škola zajišťuje žákům léčebnou preventivní péči spoluprací s lékařem – oftalmologem a zdravotní sestrou. Tělesně postižení žáci ubytovaní na internátě mají zajištěnu rehabilitaci.

Při škole pracuje speciální pedagogické centrum, které slouží potřebným žákům integrovaným v běžných základních školách (vypracovává pro ně individuální vzdělávací plány, doporučuje odborné pomůcky, případně organizuje jejich diagnostické pobyty ve zdejší škole). Konzultace pro tyto žáky probíhají buď ambulantně, při návštěvách v rodinách, nebo v kmenové škole.

Úspěšnost žáků ve vzdělávacím programu

Úspěšnost žáků ve školním vzdělávacím programu je ověřována kontrolními pracemi a prověrkami připravenými metodickými orgány školy, prostřednictvím standardizovaných testů a testování žáků 5. a 9. tříd v projektu Kvalita 2006. Dosažené výsledky jsou na standardní úrovni.

Podkladem k vlastnímu hodnocení je také ukazatel stoprocentní úspěšnosti absolventů v přijímacím řízení na střední školy.

Žáci se rovněž úspěšně účastní soutěží a olympiád v anglickém jazyce, psaní na počítači, v uměleckých a sportovních disciplínách. Podílejí se na celostátní sbírce Bílá pastelka, na organizaci mistrovství České republiky v šachu (spolu se Svazem zrakově postižených), na akcích školy (mikulášské a vánoční besídce, pyžamovém bále pro žáky školy a jejich sourozence, na přípravě Dne otevřených dveří a na Celostátním projektovém dnu k environmentální výchově apod.).

Závěrečné hodnocení:

Vzájemnou aktivní spoluprací a jednotným působením všech členů pedagogického sboru i ostatních zaměstnanců se daří škole vytvářet zdravé a podnětné pracovní prostředí. Pozitivní a bezpečné klima podporuje zdravý fyzický i psychický vývoj žáků. Všichni zaměstnanci vytváří příkladné podmínky k aktivnímu učení, získávání praktických dovedností a k rozvoji individuálních schopností, možností a dovedností žáků. Škola má předpoklady pro naplňování svého školního vzdělávacího programu.

Funkční organizace výuky a metodické dovednosti učitelů přispívají k využívání účinných postupů a speciálních didaktických pomůcek ve výuce, k aktivní podpoře dovedností žáků a k postupnému naplňování cílů stanovených ve školním vzdělávacím programu. Vzdělávání je realizováno v souladu se školním vzdělávacím programem.

Absolventi školy se úspěšně zapojují v rámci svých možností do dalšího studia na středních školách. Velmi dobrých výsledků dosahují v rámci goallbalové ligy ČR či na mistrovství ČR zrakově postižených v šachu.

Oblast řízení školy (vlastní řídicí proces, sebehodnocení, odborné vzdělávání, spolupráce s rodiči) je příkladem dobré praxe.

Hodnotící stupnice

vynikající, příkladné	funkční , běžný stav	podprůměrný stav vyžaduje změnu v mnoha oblastech
Poskytování vzdělávání/školské služby je v souladu s právními předpisy, schválenými učebními dokumenty a je na úrovni, která nevyžaduje zásadní změny. Slouží jako příklad dobré praxe.	Při poskytování vzdělávání/školské služby je postupováno v souladu s právními předpisy, schválenými učebními dokumenty. Rizika jsou ojedinělá, lze je překonat	Při poskytování vzdělávání/školské služby není postupováno v souladu s právními předpisy, schválenými učebními dokumenty. Rizika jsou velká, pro nápravu jsou nutné zásadní změny

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opírá:

1. Zřizovací listina školy ZL/222/2001 vydaná Moravskoslezským krajem, usnesením č. 7/77/1 ze dne 13. prosince 2001 včetně dodatků č. 1 – 4.
2. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení Č.j. 216/2008-21 ze dne 8. 1. 2008 s účinností od 1. 2. 2008
3. Jmenovací dekret ředitelky školy ze dne 12. 7. 2006
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta do života“ č.j. 3008/2007
5. Výkaz o řízení škol R 13-01 podle stavu ke 30. 9. 2005, 2006 a 2007

6. Výkaz o základní škole S 3-01 podle stavu ke 30. 9. 2005, 2006 a 2007
7. Výkazy o úrazovosti dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních V 36-01 za školní rok 2004/2005 ze dne 14. 9. 2005, R 36-01 za školní roky 2005/2006 ze dne 18. 9. 2006 a 2006/2007 ze dne 19. 9. 2007
8. Zápis z jednání školské rady ze dne 14. listopadu 2007
9. Zápis z jednání školské rady ze dne 31. 8. 2007
10. Zápis z pedagogické rady ze dne 18. 1. 2008
11. Zápis z pedagogické rady ze dne 22. 11. 2007
12. Organizační schéma Základní škola, Havlíčkova 1, příspěvková organizace ze dne 12. 9. 2006, Opava
13. Konceptce rozvoje školy ze dne 1. 9. 2006
14. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2006/2007 ze dne 20. 10. 2007
15. Zpráva založená na výsledcích vlastního hodnocení školy podle MODELU ZVYŠOVÁNÍ KVALITY ŠKOLY předložená školské radě dne 31. 8. 2007
16. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a samostudia ve školním roce 2007/2008 ze dne 5. 9. 2007
17. Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2007/2008 ze dne 15. 9. 2007
18. Celoroční plán práce ze dne 30. 8. 2007
19. Střednědobý plán rozvoje školy ze dne 1. 9. 2006
20. Základní škola, Opava, Havlíčkova 1, příspěvková organizace, Organizační řád školy – část 1. Vnitřní řád platný od 1. 10. 2006
21. Kniha úrazů vedená ve školním roce 2007/2008
22. Ochrana člověka za mimořádných situací ze dne 3. 9. 2007
23. Minimální preventivní program sociálně patologických jevů u dětí a mládeže na školní rok 2007/2008
24. Vnitřní řády odborných učeben platné ve školním roce 2007/2008
25. Traumatologický plán platný ve školním roce 2007/2008
26. Požární poplachové směrnice ze dne 1. 8. 2006
27. Základní škola, Opava, Havlíčkova 1, příspěvková organizace, Organizační řád školy, část 2. Školní řád, čj. 2/2006, s účinností od 1. 10. 2006
28. Základní škola, Opava, Havlíčkova 1, příspěvková organizace, Organizační řád školy, část 5. Klasifikační řád, čj. 2/2007, s účinností od 1. 9. 2007
29. Individuální plány integrovaných žáků
30. Dokumentace přijímacího řízení do 1. ročníku školního roku 2007/2008
31. Školní kronika vedená od školního roku 1989/90
32. Projekt Tandem pro život 2007

Složení inspekčního týmu:

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Karel Richter	
Ing. Milena Bilíková	
Mgr. Olga Novotná	

Poučení:

Dle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu Česká školní inspekce, Politických obětí 128, 738 02 Frýdek-Místek.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Podle ustanovení § 175 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb. jsou osoby, u nichž byla provedena inspekční činnost, povinny přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti bez zbytečného odkladu, nejpozději ve lhůtě stanovené Českou školní inspekci. Tuto lhůtu Česká školní inspekce stanoví po marném uplynutí 14denní lhůty k podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, popř. po jejich doručení.

Podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Opava 28. 2. 2008.

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Kateřina Prchalová	

